

Aanwezigen:

Aanwezig namens Voortouwnemer: [REDACTED]

Aanwezig namens Terreinbeheerder: [REDACTED]

Overige aanwezigen: [REDACTED]

Datum bezoek:

25 augustus 2020

Doel

- In het kader van het jaarlijkse PAS Veldbezoek, zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het Programma Aanpak Stikstof, is een bezoek gebracht aan het Natura- 2000 gebied REGTE HEIDE EN RIELS LAAG.
- Doel van dit bezoek was om door middel van visuele aspecten vast te stellen of de ontwikkeling van diverse stikstofgevoelige leefgebieden en habitattypen zich ontwikkelt in de richting die is beschreven in de gebiedsanalyse en zo nodig aan te geven waar risico's liggen. Dit bezoek dient als aanvulling op de andere monitoringsactiviteiten en is geen op zichzelf staande monitoring.
- In de voorbereidingsfase is in overleg met de terreinbeheerders besloten om de volgende locaties te bezoeken:
Het hele terrein is bezocht, met speciale aandacht voor de lokaties waar het afgelopen jaar maatregelen zijn uitgevoerd.
Deze gebieden zijn bij de vorige veldbezoeken ook bezocht en we willen bekijken hoe deze gebieden zich ontwikkelen als gevolg van de uitgevoerde maatregelen en wat de effecten zijn van de drie droge zomers die we sindsdien gehad hebben.
- Bijlagen:
 - (habitattypen) kaart met de locaties die zijn bezocht
 - uitgevoerde maatregelen zomer 2019 tot april 2020
 - foto's ter illustratie

Bevindingen

Vooraf besproken:

- Veel N2000/PAS-maatregelen uitgevoerd sinds veldbezoek in juni 2019.

Oa schapenbegrazing met 2 schaapskuddes. Gericht op variatie. Veel mozaiekbeheer. [REDACTED] anticipeert op de komst van de wolf

Riels Laag:

wilgen verwijderd, deels met bosmaaier

Regte heide:

Opslag verwijderd, takken op rillen gezet

Vegetatie weer meer open gemaakt in omgeving waar gentiaanblauwtje voorkomt

Chopperen/ maaien van venbodems en heide. Soms nog relatief grote oppervlaktes. Vanaf nu alleen nog maar kleinschalig.

Plagsel gebruikt om te enten

- Project met steenmeel

Vooraf effecten te zien in abiotiek: pH hoger. Ook in paddenstoelen.

In de vegetatie zijn nog weinig effecten te zien. Waarschijnlijk komt dit ook doordat er door de droogte weinig gekiemd is.

- Uitbreiding NNB bij Fokmast

[REDACTED] heeft een verzoek ingediend voor uitbreiding NNB ten noorden van de Regte Heide: zowel strategisch als hydrologisch van belang. Onderbouwing door [REDACTED].

Voorstel voor NNB-wijziging ligt voor bij [REDACTED]. Nog discussie met [REDACTED] over land- schapsplan nav schets van de [REDACTED].

- Vergunning onttrekking Brabant Water

[REDACTED] heeft een zienswijze ingediend op de ontwerpvergunning.

[REDACTED] zitten namens [REDACTED] in de begeleidingsgroep voor monitoring en onderzoek.

- Overige hydrologische maatregelen in omgeving

Navragen bij gebiedcoördinator [REDACTED]: wanneer worden maatregelen genomen bij de golfbaan?

Gesprekken over zelfrealisatie landgoed lopen met [REDACTED].

Voor PAS-percelen Fokmast wordt nog ruilgrond gezocht.

- LIFE+ subsidie tot 2025

Inrichting is naar verwachting eind 2021 afgerond

Geplande maatregelen betreffen oa:

herstellen van akkers herstellen op oude enkeerdgrond

toplaag afplaggen + maaibeheer tbv weidevogels

bermen gemeentebos omvormen naar heischraal grasland

stuifzanheide ontwikkelen over ca. 8 ha

corridor behandelen met steenmeel

- Effecten van droogte te zien. Bijv. verschuiving van voorkomen klokjesgentiaan lager in venoevers
Gentiaanblauwtjes alleen nog in het noorden van het gebied

- broedvogelwaarnemingen: oa. Klauwier, porseleinhoen, nachtzwaluw, raaf 7

- [REDACTED] wil door [REDACTED] onderzoek laten doen naar bestrijding van het grijs kron-
kelsteeltje. Dit wordt doorgeschoven naar 2021.

1. Riels Laag

Bestrijding van ganzen blijft lastig. Hierdoor extra vermesting in de vennen en op de oevers.

2. Wilgen verwijderd en elzen geknot

3. Plagplek 2019

4. Locatie met klokjesgentiaan en gentiaanblauwtjes. Hier is veel bos en opslag verwijderd in 2019. Vroeg in het jaar is ook begraasd.

5. Vennen geplagd en bekalkt in 2019. Veenpluis en klokjesgentiaan op oever
Vennen staan nu grotendeels droog

6. Heidecorridor. Nog veel pijpestro. Hier vindt nu drukbegrazing plaats. Later nog een keer frezen en dan waarschijnlijk meer heideontwikkeling.

7. Riels Laag zuid. Locatie LIFE project. Verschillende behandelingen: 5ha bouwvoor verwijderen. Deel uit-
mijnen + deel niets doen

Conclusie

De ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in de in 2020 bezochte delen van het Natura 2000-gebied REGTE HEIDE EN RIELS LAAG wijkt niet af van de verwachte ontwikkeling.

De volgende aanbevelingen voor o.a. de monitoring van de PAS en het veldbezoek voor volgend jaar worden gedaan:

- Effecten van droogte volgen in de vochtige habitattypen
- Effecten van plaggen op venoevers volgen

Dit verslag is vastgesteld door:

.....
Handtekening

.....
Handtekening

Namens:

██████████

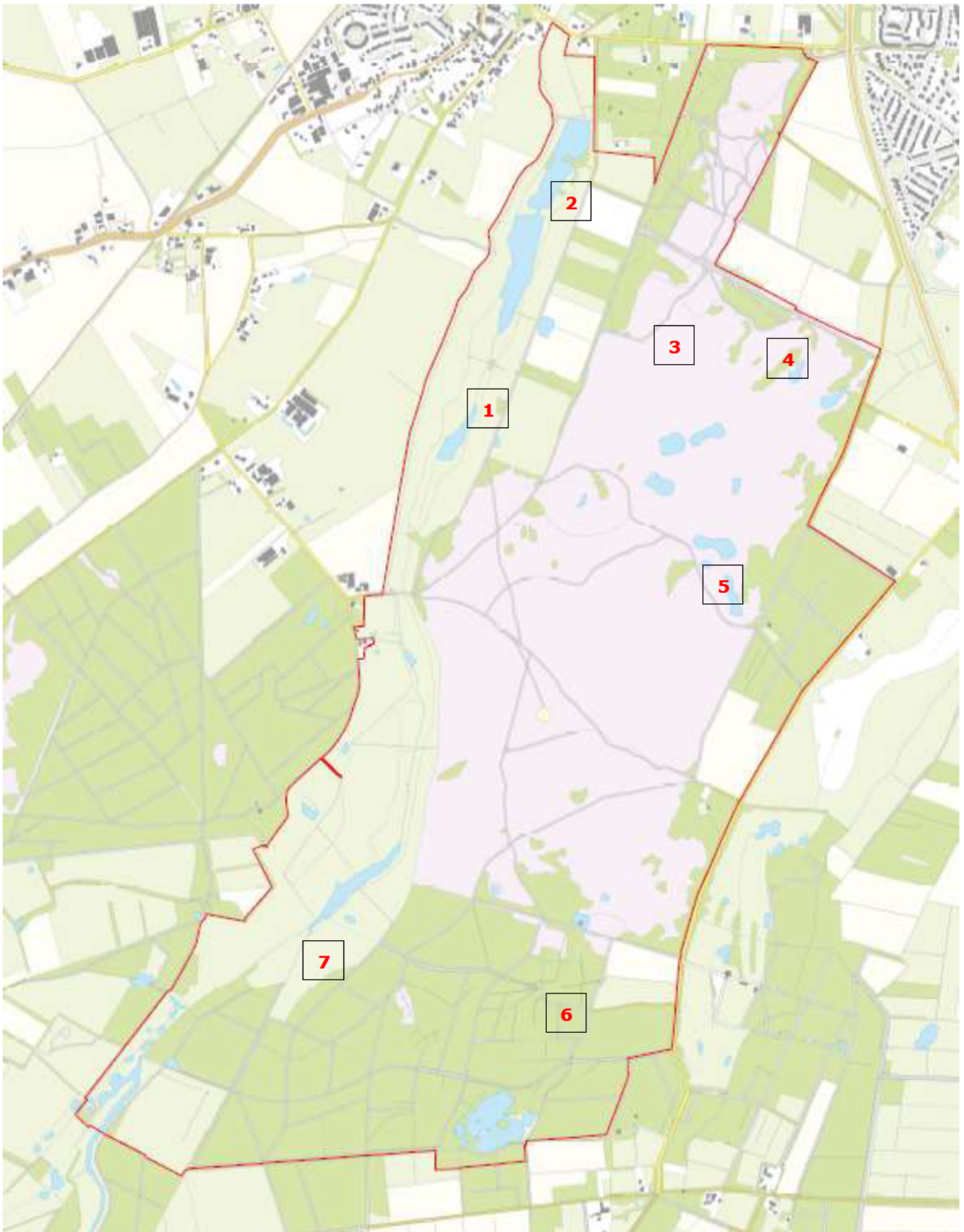
.....
(datum)

Namens:

████████████████████

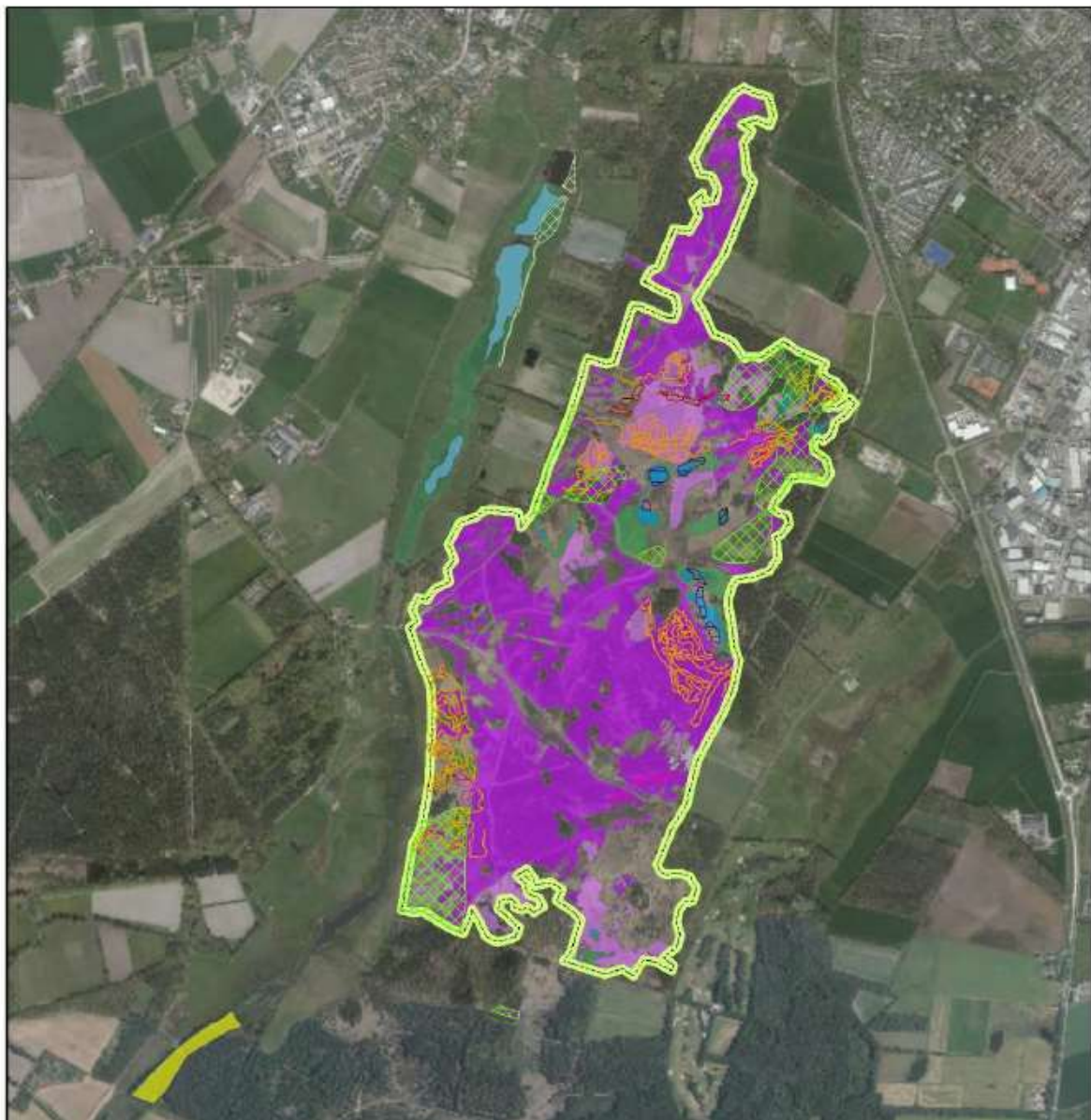
.....
(datum)

Figuur 1: Kaart met de bezochte locaties 2020

Figuur 2. Kaart met uitgevoerde maatregelen uit voortgangsverslag 24-4-2020

▼ **Figuur 3.1:** Kaart met de uitgevoerde PAS-maatregelen in de periode april 2019 - april 2020 voor N2000 Regte Heide & Riels Laag.

Maatregel

- RH1 en RH5 Drukbe grazing met schapen vochtige en droge heide
- RH2 en RH6 Chopperen/maaien en afvoeren vochtige en droge heide
- RH3 Plaggen en bekalken (mineralengift) vochtige heide
- RH4 en RH8 Opslag verwijderen vochtige en droge heide
- RH7 Plaggen en bekalken (mineralengift) droge heide
- RH10 Plaggen en bekalken (mineralengift) pioniersvegetaties
- RH12 Verwijderen organisch sediment
- RH15 Verwijderen opslag venoever
- RH14 Plaggen venoever Halve Maan

Habitattypen N2000

- H2310 Stuitzandheide
- H3130 Zwakgebufferd ven
- H3160 Zuur ven
- H4010A Vochtige heide
- H4030 Droge heide
- H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen
- H91E0C Vochtige alluviale bossen
- ZGH3130
- ZGH7140A

Foto's

1. Ganzen in Riels Laag

2. Locatie 3: Plagplek 2019

Locatie 4: gentiaanblauwtje

Locatie 5: ven

Locatie 6. Heidecorridor

